

İslamiyet'in Doğduğu Dönemde Arabistan ve Cahiliye Devri

İçindekiler

- [İslamiyet'in Doğduğu Dönemde Arabistan ve Cahiliye Devri](#)
- [İslam Öncesi Arap Yarımadasında Siyasi Birliğin Sağlanamama Nedenleri](#)
- [İslam Öncesi Arap Yarımadasında Sosyal ve Ekonomik Hayat](#)
- [Bedevilik Nedir?](#)
- [Hadarilik Nedir](#)
- [Cahiliye Dönemi Hakkında Geniş Detaylı Bilgi](#)
- [Cahiliye Döneminin Genel Özellikleri Maddeler Halinde](#)
- [Cahiliye Döneminde Arapların Eski Dini Hayat](#)
- [Arap yarımadasında Putperestlik Dışındaki İnançlar](#)

Coğrafi olarak çoğunluğu çöllerle kaplı olan Arabistan Yarımadası (cahiliye), Asya'nın güneybatısında yer almaktadır. Arabistan'da yaşanabilen en önemli bölgeler Hicaz, Yemen, Necid idi. Tarih boyunca bölgenin kuzeyinde; Gassaniler, Nebatiler, Tedmürlüler, Lahmiler, güneyinde; Main, Seba ve Himyeri gibi şehir devletleri kurulmuş fakat hiçbiri Arabistan'da siyasi birliği sağlayamamıştır.

Asya'nın güneybatısında yer alan yarımada'nın doğusunda Basra Körfezi; batısında Kızıldeniz; kuzeyinde Filistin ve Suriye; güneyinde ise Umman Denizi bulunmaktadır. Yarımada'nın en önemli merkezleri Necit, Hicaz ve Yemen'dir.

Yemen: Yarımada'nın yaşamaya en elverişli bölgedir. Tarım ve deniz ticareti için uygun bir konuma sahiptir.

Necit: Çöllerle kaplı bir bölgedir.

Hicaz: Kabe'den dolayı dinî merkez kabul edilmektedir.

Siyasi birliğin olmadığı yarımada'nın kuzey ve güneyinde küçük devletçikler hâkimdir. Bu devletlerden bazıları şunlardır;

Güneyde: Main, Himyeri, Seba,

Kuzeyde: Gassaniler, Nebatiler, Amelika, Tedmür ve Hireliler,

Hicaz Bölgesi'nde bulunan Mekke, Medine, Taif ve Hayber gibi yerler şehir devletleri özelliğindedir.

NOT: Arabistan topraklarının çöllerle kaplı olması ve ekonomik getirisinin fazla olmaması

nedeniyle bölge büyük devletlerin ilgisini çekmemiş ve istilalara uğramamıştır.

İslam Öncesi Arap Yarımadasında Siyasi Birliğin Sağlanamama Nedenleri

Arapların kabileler hâlinde yaşamaları ve göçebe ağırlıklı hayatı benimsemeleri,
Bizans ve Sasani baskıları,
Kabileler arasında meydana gelen kan davaları ve rekabetler,
Farklı dinsel inanışlardır.

İslam Öncesi Arap Yarımadasında Sosyal ve Ekonomik Hayat

İslamiyet öncesi Arabistan'da kabilecilik ön plandadır. Toprakta özel mülkiyet yoktur. Otlaklar ve su kaynakları kabilenin ortak malı konumundadır. Kabileler arası kan davaları sosyal ve siyasi birlik kurulamamasındaki en önemli etkidir. Kabileler arasında rekabetin yaşanmasında;
Su kaynaklarının azlığı,
Yiyecek sıkıntısı,
Mera alanlarının darlığı etkili olmuştur.
Bölgeye hâkim olan çöller nedeniyle göçebe hayat yaygındır.
Şehirde yaşayanlara medeni; çölde yaşayanlara ise bedevi denilirdi.

Bedevilik Nedir?

Çöl ve vahalardaki konargöçer yaşam şeklidir. Bedevilikte temel geçim kaynağı avcılık ve takasa dayalı ticaretti. Bazen yağmacılık faaliyetlerine de girişmişlerdir. Kabileler hâlinde yaşamışlardır.

Hadarilik Nedir

Arabistan'ın güneyine gelen İpek ve Baharat yollarına bağlı olarak kervancılık gelişmiştir. Kervan ticareti daha çok Yemen, Mısır, Suriye, Irak ve İran ile yapılmıştır. Yazın Suriye'ye kışın da Yemen'e kervan ticareti yapılmıştır. Mekke dinî, ticaret ve kültür merkezi konumundadır. Mekke'de

her yıl Ukaz ve Zülmecaz Panayırları düzenlenmiştir.

NOT: Panayırlarda yapılan alışverişler ve Kâbe'deki putların ziyaret edilmesi siyasi birlik kuramayan Arap Yarımadası'nda kültürel birlikteliğin kurulmasına neden olmuştur. Panayırların bu özelliği Yunan medeniyetindeki olimpiyatlara benzer.

Cahiliye Dönemi Hakkında Geniş Detaylı Bilgi

Toplum hürler, orta tabaka olarak adlandırılan mevali ve köleler olmak üzere çeşitli sınıflara ayrılmıştır. Mevaliler, köleler gibi alınıp satılamaz fakat hürler gibi de hakları yoktur. Bir köle azat edilirse mevali denilen sınıfa geçmiş olurdu. Erkek egemen toplum yapısının görüldüğü bölgede çok eşle evlilik hâkimdir. Asalete önem verilen toplumda kölecilik gibi yaygın olan bir diğer sorun da kadına ve kız çocuklarına değer verilmemesidir.

Kadınların miras hakkı olmadığı gibi bazen kız çocukları da diri diri gömülerek öldürülmüşlerdir. Kadın ancak erkek çocuğu olduktan sonra aileye kabul edilirdi. Kabilede sadece önde gelen kişilerin kadınları ve kızları ayrıcalıklı tutulurdu. Hitabetin ileri olduğu Arap toplumunda Eyyam'ül Arap denilen sözlü Arap tarihçiliği de gelişmiştir. Ukaz Panayırı sırasında düzenlenen şiir yarışmalarını kazanan eserler, Kâbe'nin duvarlarına asılırdı. (Yedi Askı)

Arap toplumunda bir insanın mükemmel sayılabilmesi için üç şart aranır:

1. Belagat (duygu ve düşünceleri açık ve etkili olarak anlatma),
2. Rimaye (silah kullanma),
3. Furuşiye (binicilik)

Araştırmacılar İslamiyet öncesi Arapların yaşantılarına ve kurallarına bakarak bu döneme Cahiliye Dönemi adını vermişlerdir.

Cahiliye Nedir: Araplar, Haram Aylar olarak kabul edilen Zilkade, Zilhicce, Muharrem ve Recep ayında savaş yapmazlardı. Bu aylarda yapılan savaşlara Ficar Savaşları denilirdi. Bedeviliğin yaygın olması; insanların medeniyet bakımından geri kalmaları, bilgisizlik ve gaflet içerisinde bulunmaları, putlara tapmaları, kadınlara yönelik kötü tutumları gibi nedenlerden dolayı Arap toplumunun İslamiyet öncesi dönemine, **Cahiliye Dönemi** denilmiştir.

Cahiliye Döneminin Genel Özellikleri Maddeler Halinde

- Dinî inanış olarak en yaygın olanı putlara tapmaydı.

- Haniflik, Hristiyanlık ve Musevilik inançları da bulunmaktaydı.
- Araplar kabileler halinde yaşamaktaydılar.
- Kabileler arası sürekli savaşlar ve mücadeleler olduğu için kan davaları yaygın bir şekilde görülmekteydi.
- Sosyal sınıflaşmanın bulunduğu bölgede kölelik oldukça yaygındı (hür, mevali, köle). Kadınlara ve kız çocuklarına değer verilmezdi.
- Konuşma ve yazı dili olarak bölgede Arapça kullanılmaktaydı.
- Hitabet ve şiir gelişmiş durumdaydı.
- Haram aylarda kabileler arası savaşlara ara verilir ve Mekke'de büyük panayırlar kurulurdu.
- En önemli panayır Ukaz Panayırı'dır. Mekke bu dönemde önemli bir ticaret merkezi idi.

Cahiliye Döneminde Arapların Eski Dini Hayat

Halk arasında en yaygın inanç Amr b. Luhay tarafından ortaya atılan putperestliktir. Sayıları 360'ı bulan putlar içerisinde en önemlileri Hubel, Lat, Menât, Uzzâ, Vedd, Yeûk ve Nesr'dır. Arap kabileleri haram aylar (Zilkade, Zilhicce, Muharrem ve Recep) denen aylarda savaşmamaya özen gösterirlerdi. Bu aylarda çıkan savaşlara da Rear Savaşları adı verilmiştir.

Arap yarımadasında Putperestlik Dışındaki İnançlar

Haniflik: Hz. İbrahim'in dinidir. Hanifler, Allah'ın birliğine inanmış, putlara ibadeti reddetmiştir.

Hristiyanlık: Habeşliler ve Romalıların işgalleri sonucunda Arap Yarımadası'nda yayılan bu din bölgenin kuzeyi dışındaki yerlerde pek etkili olamamıştır.

Mecusilik: Bahreyn ve Irak bölgelerinde Sasanilerin etkisi ile görülmüştür. Ateşe tapma şeklinde adlandırılmıştır.

Sabiiler: Yıldızlara tapma olarak da bilinir. Sayıları çok azdır ve Yemen Bölgesi'nde görülmüştür.

Yahudilik: Hayber ve Yesrib (Medine) bölgelerinde yaşayan Yahudiler ekonomik anlamda ilerlemiştir.